

Ese de două ori în septemana: **Joi** și **Duminică**; era când va pretinde importanță materielor, va căsa de trei sau de patru ori în septemana.

Pretului de prenumerațiune,

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diuimetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
pentru România și străinatate:	
„ anu întregu	12 fl. v. a.
„ diuimetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de adreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea s'eu speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publică

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu sca-dut. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pen-tru una data se anticipa.

Invitare de prenumerațiune

»ALBINA,«
pe patrarulu din urma alu anului curentu 1875, cu pretiulu ce se vede in frunte, mai fiindu noi in stare d'a dá esemplaria complete dela inceputulu acestui pa-trariu.

Optu zile absentaramu din capitala, in care timpu f'oi'a noastră aparū numai una data. Ne vom adoperă, a desdaună o onorabilulu publicu alu nostru printr'unu cuprinsu cu atātu mai interesante alu Albinei, indesand-u noi colonele si p'oi' pon' la extremitate.

Paste totu noi ni propuseram, pre capulu ce mai avemu pon' la anulu nou, care timpu in totu casulu, pre cătu vor fi fatalile imprejurări politice de astăzi, va fi celu din urma unde f'oi'a noastră mai apare in form'a si cu program'a ei de astadi, — a ingriji mai multu de calitatea cuprinsului, de tonulu si materiele, de cătu de multimea numeriloru ei. Acést'a insa de felu nu va se dica, că noi nu vom scote f'oi'a, in casuri de mare interesu si necesitate publica, si de două, si macar si mai de multe ori in septemana, si — numai atāt'a, că — chiar intru interesulu nostru tuturoru, vom pune mai multu temeiu pe cuprinsu, de cătu pre estensiune.

Mai bine se va pricepe acést'a, c'ea vom notifica, că — de vr'o 14 zile, de aci, dar — vertosu, in caletoaria noastră la Sibiu si la Muresiu, si prin unele adrese ce ni se tramiseră din p'arti, de unde mai pucinu ne asteptam la atari, propusulu nostru, d'a incetă cu edarea Albinei — acuma de locu, la incheiarea anului 1875, tare se clatină, incheiata vrendu-nevrendu — trebui să ne pleam, a luă inca o data, ma si de două ori — la noua cumpenela cestiunea.

Correspondinti'a ce publicam la loculu seu, mai la vale, din p'artile Saturelui, (— mai multe asemeni, — două specialmente din Bucovina, fiindu că privescu numai pre „Albina,“ si se reducu numai la pers'ona nostra si la imprejurările prosime de prevediutu, trebue să le pastram nepublicate in portfoiulu Redactiunei,) va face intru cătu va priceputa — esitarea noastră intru a pronuncia ultimulu cuventu, si decisiunea noastră, de a luă la noua desbatere propusulu nostru. Căci, deca noi n'am avutu in cugetu si anima intentiunea d'a strică, d'a abandonă caus'a nationale, d'a ni resbună asupra slabitiunei nostre romane, apoi — cu atātu mai pucinu am dorī a aparē capritiosi s'eu desconsideratori a v'ocei celoru probati, buni si sinceri ai nostri.

Noi — inca n'am gatatu cu espunerea motiveloru, din cari am crediutu si credemu, că „Albina“ noastră, in tim-pulu de facia, asiā cum a fost ea, cu program'a nationale ce a aperatu si cu carea s'a identificatu ea, nu mai are scopu si ratiune d'a essiste; motivele interne ale Redactiunei, cele mai poterice, le-am pa-tratu pentru ultimulu cuventu si — in intr'unu casu nu le vom refacē, pen-tru că — vremu să fimu sinceri si nici să mai vedemu interesulu nationale, d'a ascunde bub'a cea rea, gangren'a cea periculosa, ce — de sute de ani ni tiene in nepotintia si chiar incarca de rusine corpulu nationale si impedece sufulcarea si emanciparea poporulu romanu; pen-tru că — vremu ca acestu morbu să se constate si reconosca, si ori se se vindece o data, ori se se dechiare de *necurabile*; — pentru ca cei buni si sanetosi fiii ai

natiunei, se scia cu cine si pentru ce a d'a face; se scia deca merita a-si sacrifica — odih'n'a si sudorile si chiar viet'a — pentru unu scopu ce corespunde unei ideie sanetose, adeverate, posibil si nu unui „cadavru putredu,“ precu ni-au caracterisatu pururi si ni caracterisedia si astadi natiunea — perfidii fii ai nostri, renegatii nostri.

Noi, ca se mai descoperim unu ade-veru, supremu cam crediutu, si posibilu combinatiune si invoiela cu un'a dintre foile cele vechi essistinti, prin care se suplinim pre „Albina,“ macar in rol'a ei de informatoria mai generale; nutrimu acesta credintia si acum: dar — espe-ranti'a ne face se pricepem, că reali-sarea acestui planu — nu se p'ote im-p'ovisa iute-sr' bine, ci — cere timpu mai indelungu.

Dar — oricum se fie, ori care se fie rezultatulu ultimei decisiuni a nostre, atāt'a dejā potemu anuncia ca securu din partea noastră, că — pe temeiu lu esperiintieloru facute, „Albina“ deca va fi se mai traiasca, va trece prin unele schimbări si interne si externe, adeca si in tinenta, si in formatu, si in editiune. Am luatu convictiunea, că cuprinsulu ei celu mare obosese pre lectorisi — tocmăi pentru acést'a — este trecutu desu cu vederea, in locu se fie apretiuutu dupa cu-vintia; de asemenea că — opositiunea ei cea atātu de apriga si consecinte facia de cei mari, mai multu frapedia, decatu ca se invetie, destepte si incuragiedie. Si asiā — aflam indreptatitu si naturale ca mai din tote partile in se cere, ca — se fie de cuprinsu multu mai scurtu, dar se apara cătu mai desu; mai de parte ca ea se fie intru tote — bine informa-toria si caracterisatoria, dar — mai pucinu atacatoria si blamatoria pentru cei de susu de la potere.

Din aceste pucine desluciri, asiā credemu, că onorabilulu publicu ni va potē conosce si apretiuu stadiulu luptei, intru carele ne aflam, si directiunea spre carea dorim eventualmente a porni.

Să bagam sēm'a bine-bine!

Nu se mai p'ote ascunde si negă, că — precum in intru, referintiele nostre politice, administratiunale si economice, din dia in dia devinu totumai posomorite, ba chiar desperate, — asiā acum de unu scurtu timpu in cōci si cele esterne, totu mai multu ni se incurca, totu mai invederatu devinu greu amenintatōrie, fōrte periculose pentru noi.

Este vorb'a de Austro-Ungaria peste totu, si de — tiēr'a noastră, „patri'a magiara“ — specialmente.

Afara de două-trei foi *Tiszaiste*, orbite si asurdite de egoismulu animei loru, intrēga press'a — nu numai cea opositi-onale, ci chiar si cea guvernamentale, mai in fie-care nru alu seu constata prin date si aparitiuni *positive*, cumca ruin'a in acesta monarchia, si mai vertosu in p'artile tiereloru unguresci, pre tōte terenale vietii publice se latiesce cu pasi rapedi, si că spiretele, sub impresiunea reului, a morbului celui greu, mcepu a presentu pericululu mortii de statu, prin enervarea poteriloru si resp. prin netrebniē'a organeloru vietii de statu.

„Der Kelch des Leidens ist für Oesterreich-Ungarn gefüllt genug; es bedarf kaum des Tropfens mehr, um ihn überlaufen zu machen“

„Von allen Seiten ruft man um Staats-hilfe, und das Ministerium antwortet nicht mehr, dass eine solche nicht nöthig sei“

Asiā scrie guvernamentalele „P. Lloyd,“ in nrulu seu 254 de sambata s'era in 6 nov. anulu cur. —

Da, da; — reconoscu pana si Mi-nisteriele, că reulu in tierile Austro-Un-guresci — este colosale, si — nu se mai sciu scusă, de cătu cu argumentulu, de buna sēma pre intemeiatu, că — acestu reu, prin pecatele trecutulu, a ajunsu la o marime, in cătu tōte poterile, de cari mai dispunu domni din fruntea tierii, nu ajungu de felu, spre a-lu vindeca s'eu delatură — iute si bine!

Nu credemu ca „cine-va“ cu minte si de omenia, se p'ota află si demonstră — n'entemeiatu s'eu — cătusi de pucinu essageratu acestu pessimismu. — Unde ar fi norocirea ca se-lu p'ota!!

Si candu astfelu in intru, constela-tiunea in afara meru se formedia — nu mai pucinu posomorita! Orisontele juru imprejuru incepe a se turbură; iurori grei se redica pre elu si — la oindeparare ore-si-care, dejā fulgerele se vedu respicandu straturile atmosferei, si — cine se este orbu si surdu, si tempitu la sen-tiuri, dejā vede redicandu-se furtuna t'rea, dejā aude siueratulu misteriosu alu t'opulu si sente cutremurandu-i-se pa-mentulu sub piciora! Groz'a fioriloru ni cuprinde anima

Atāt'a ni-au vorbitu si ni-au mintitu de cătu va ani in cōci — press'a si diplo-matia cea rafinata — despre — talentulu, inaptiunea, influinti'a generale a con-ducatorulu *Andrassy*, pana candu domni nostri — potere — intr'adeveru nebu-nu, intr'adeveru ajunsera a crede, că — ei — inu diplomati'a cea ma-i p'oraloru in Europa! In desiertu au fostu — datele si admonitiunile, ce noi si cu toti cei neorbiti de farmeculu poterii, de ani totu li-am impartasitu domniloru magiari de la potere, ca se nu se dea ama-giti. Astadi — p'ote inca numai domni magiari ai nostri nu voru pricepe s'eu nu voru voi a reconosce, că — Dieu Au-stria, si mai specialmente *magiarimea*, cu totu cu dlu c. *Andrassy*, reu este paca-lita, reu desconsiderata si isbita, — reu amenintata!!

Russia si-vestesce susu si energicu *simpatiele sale pentru slavii apesati din Oriente*. Nebunu trebue se fie, celu-ce va crede că — maiortatea slaviloru ape-sati — este in *Turcia*, s'eu că — slavii din Austro-Ungaria, si desclinitu cei din p'artile unguresci, ar fi mai pucinu apesati si mai multu multiamiti cu sōrtea loru, de cătu cei din *Turcia*! —

Principele *Gorciacoff* — poftesce pre *Francia* ca se spriginisca pre *Russia*, intru intentiunea si oper'a ei, d'a regulă trebele in Oriente, si — ducele de *Decazes* — se ingagiedia bucurosu. Dar *Francia*, pana va fi ea — nu va uită „*perfidia*“ Austro-Ungariei de la 1870 si 1871, si — si mai pucinu va uita, că aceea s'a facutu mai vertosu prin influin-ti'a lui *Andrassy* si că ea s'a incuviin-tiatu de maiortatea Dietei din Pesta, in *contra protesteloru slave si romane!* —

Prusso-Germania — nu p'ote a nu spriginu orbisulu pre *Russia*, precum si anuncia acést'a foile inspirate; ma lu-mea diplomateca chiar este dispusa, d'a vedē intr'o buna deminētia pre Germa-nia prin medilocirea *Russiei*, impacandu-se cu *Francia*, pe cont'a *Austro-Magiariēi!* (Puseram aci din adinsu si cu scopu — „*Austro-Magiariēi*,“ pentru d'a caracte-risă importanti'a situatiunei.)

Magiarulu — la 1867 si-a legatu sōrtea de nentii din *Austria*; acesta sōrte la 1870/1 si-a sigilat'o; pre tōte cele lalte popōra le-a vatematu si in-strainatu de mōrte, a nume p' Roma-

nulu, datu Je Austria si luatu de sine sub descretiunea sa, Pa persecutatu, despoiutu si slabitu in tōte p'artile *sistematicamente*; tiēr'a intrēga — a demoralisat'o si adus'o la sēpa de lemnu; libertatea si constitutiunea le-a facutu *trase gōle*, con-cepte netrebnice, amagele pentru cei prosti si cei rei; tōta increderea in intru si totu creditulu si prestigiulu in afara — si-le-a mancatu pan'la ultimulu restū! Si acum — in mediloculu t'apteloru de-sperate cu o mīa de nevoi grele interne, de o data cei mai negri nuori, cu cele mai grele poricle — incepu a ne amenintā din afara!

Ore nu se apropria nemesea, „*dies ille, dies irae*,“ de care noi atātu de multu ne-am temutu, la care noi ne'nce-tatu am avisatu, pentru care domni ma-giari si cu uneltele loru mameluce mise-rabili — atātu de multu ne-au acusat, batjocuritu si persecutatu?!!

Destulu că — au ajunsu domni stepanitori ai nostri, incātu — se aibe trebuintia de consolatiune din afara; foile camariloru din Vien'a, cu limba-giulu loru amagitoriu, nu mai facu efectu, ci — organele principelui *Bismark* trē-bue se vina se picaturisca balsamu in anima loru, ca se nu despere — delocu la inceputu! Dar prin acesta consola-tiune — nu se delatura pericululu! Nu Dieu; căci — vai, cum iadulu si-a cas-catu cumplit'a gura, ca se-li inghita de vii pre acesti omeni peccatosi si cu ei — pre toti căti — cu fapt'a loru cu cuven-tulu s'eu, prin *folclantia si connivētia*, n-au p'ecuritu si sustenutu pre acesta cale a peccatulu!

In scurtu: cea-ce noi astadi vedemu si pricepem — e, că magiarulu se afla dejā totalmente compromisu in ochii tuturoru poporaloru juru-imprejuru si din tōte p'artile amenintiatu — chiar in essistin-ti'a sa, si in acesta fatale situatiune — *nime nu-lu iubesece, nime nu i mai dà crediamentu intru nemic'a, — nime nu i doresce binele, nime nu este dispusu de a-i sarē intr'ajutoriu, ma nici de a-lu de-plange, deca l'ar vedē mane condamnatu la perire!*

Si — in acesta trista dōga Pau adusu nebuțiile si volniciele, nemoral'a si neomeni'a, cu cari s'au portatu domni sei insolenti, de la *Deak* si *Andrassy*, si pan' la *Lonyay* si *Tisza*, si cu turmele de mameluci, recrutati din tōte elemen-tele stricate ale tuturoru classiloru si na-tionalitatiloru!

Incheiamu respicandu-ni cea mai deplina convictiune, că — deca intrēga inteliginti'a noastră romana nationale, din capulu loculu si pana astadi ni pricepea intentiunea si ni urmă svatulu ca — cu ori ce pretiu, cu ori-ce sacrificia, prin impreunarea si incordarea tuturoru poteriloru nostre — se impedeam pre netrebniēi domni magiari d'a porni si d'a se precipitā pre calea gresita si pe-riculosa si chiar perfida de la 1867, pre carea ajunsera d'a compromite si ruinā — totu ce ni erā mai scumpu si mai stimatu: *patria, Tronu, monarchia, — nationalitate, cultura, viitoriu, — astadi starea a tuturor'a — n'ar fi, n'ar potē se fie atātu de ticalosa si periculosa; even-imentele nu ni-ar inspira atāt'a ingri-gire si frica; viet'i'a nu ni-ar fi devenitu o tortura!*

Deca sentinti'a patriotiloru de la „*Egyet. és M. Ujság*“ suna: „*Vezérekünk bűne miatt dűlünk az enyészet ölébe.* (a se vedē nr. 184 de estu timpu,) adeca: *prin peccatulu conducetiloru nostri ne restor-nam in braciulu peririi, — apoi noi asiā credemu, cu asemenea indreptatire*

potem dice: prin ticalosia conducetori-
loru poporului romanu -- am ajunsu de
trebuie se vedem cum se espune, slabesce
si prepadesce -- tiara, Tronu, poporu, na-
tiune magara si romana, fora ca se po-
temu ajuta, fiindu noi despoiatu de tota
poterea -- fisica, politica, morale, cul-
turale!

Eca, unde ne-a adusu afurisit'a po-
litica a domniloru magiari de optu ani
in coci, prin presiunea dusmanesca asu-
pra noastra, prin demoralizarea intelligen-
tiei noastre din poporu, prin denegarea si
a celui mai micu dreptu politicu-nationale
alu nostru propriu, a dreptului d'a ne senti
si afirmu si cultivu ca Romani in acesta
patria comuna a noastra, -- a dreptului d'a
dispune noi de noi si de ale noastre, -- de
a ni croi noi sortea si viitorulu!

Au facutu domni magiari de la po-
tere sclavi din noi. ni-au tempitu sentiulu
de umanitate, ambitiunea nobile, ni-au
alteratu credintia in sublimitatea Tro-
nului si a scopurilor de statu: apoi --
ce i pasa sclavului demoralisat si mal-
tratatu, poporului degradat si indobito-
citu -- de necesurile si dorerile ste-
paului seu?!

Noi, cu anim'a sfasiata, dar cu --
fruntea redicata, putem se ne provocamu
la tote vorbele si faptele noastre de 15
ani incoci; -- deschideti paginile Albinei
-- de la inceputulu ei pana astadi, seu
luati a mana diarele Dietei dela 1861 in-
coci si -- ve veti convinge, ca -- pu-
ruria ni-am facutu detorint'a -- in susu
citra cei de la putere, si in diosu citra
poporulu nostru si conducetorii nemedi-
lociti ai sei, -- pururia am descoperitu
si descriu reulu, si am avisatu la urma-
rile aceluia, cari -- pare-ni-se ca nu se
mai potu nega!

Se bagamu sem'a bine-bine!

Budapesta, in 113 noevre 1875.

Din partile rescolate ale Turciei, mereu
sosescu scrii, prin telegrafu si prin corespon-
dinta desore loviri partiali forte sangerose
si terroresci si intre multele brigade
de desargoni. Bravura acestoru din urma
si curajulu lor, armati, unorori se intempia
si invingea -- in astellu de casuri foile
turcesci si cele multe ale turcofilloru, striga
"triumfu!" in gura mare. Dar adevorul e,
ca rescolla nu a incetatu, ma nici nu a slabitu,
ci chiar din contra, ea cisciga in putere, si ami-
cii ei pe dia se inmultiescu, si chiar astadi co-
timu, cumca Garibaldi, intr'o epistola citra
conducetoriulu Liubobrativiu, o incuragiadia
si i promitu pre primavara unu ajutoriu eficace
prin'tro legiune italiana!

Intr'aceia nici diplomatia nu dorme.
Este casi pozitivu, ca se luera desore essepe-
rarea si garantarea autonomiei tierelor crea-
tine slave de sub Turcia. Depesiele mai noue
anuncia, precumca planulu d'a impreuna
Herzegovina cu Montenegro, sub principele
Nichitia, are sianse de a reesi; in Bulgaria
tote se pregatescu pentru o rescolla generale;
-- armatele turce cele mari, concentrate la
fruntariile Serbiei, incepu a se retrage; lips'a
de bani in Constantinople incepu a stringe
de gutu si pre Sultanulu si pre marele-veziru!

Memorabilu este unu discursu, ce o foia
vieneas aduse, ca intempiatu in Constantino-
pole intre unu corospondente nemtiu si unu
barbatu de statulu turcu. Turculu este despe-
ratu asupra starii Imperiului turcescu; elu
tiene ca -- biet'a Turcia, de cantu poterile mari
au luat'o sub protectiunea lor -- si i-au garan-
tatu existintia, se confundu mereu in prepasto!
-- Corospondintele vieneas da turcofilloru sva-
tulu, se previna combinatiunile diplomatice si
anume presiunea Rusiei, dandu crestiniiloru
tote drepturile si inlesnirile necesari spre a-i
moleomi. Dar -- barbutulu de statulu turcu se
va iora, ca -- "este tardu"; ca -- Turcia a apu-
catu de si-a instrainatu animele crestiniiloru, si
ca deci acuma -- nu mai ajua nemi'a, ba
inca ori-ce favoruri dovedescu slabitiunea tur-
cului si destepa inca mai multu necrederea si
pof'a de isbanda a crestiniiloru!"

Nu scinu, deca acosta conversare, in
acestu intielesu, este adeverala seu nu; dar
-- ea ni se pare pre naturale, si -- o reco-
mendamu atentiunei, studiului, bunei aplicarii a
domniloru turci ai nostri, stepanirii magiare!

Budapesta, in 13 nov, 1875.

In Franca de la inceputulu septemanei,
desbaterea asupra legii electorali tiene spiro-
tele in incordare. La incepu se votara mai
multi paragrafi cu emendamente favorabili
Republicanismulu. Dar mercuri se incepu
discutiunea asupra votarii la alegeri -- prin
liste casi pona aci, seu dupa cercuri, precum
propuse guvernulu; in fine joi ser'a acosta
intrebare punendu-se la votu nominalu, cu

o majoritate de 357 voturi contra 226 se prin-
scutiundu dupa cercuri, invinse deca guve-
niulu!

Acosta votare -- este ne-aperatu prob-
despre nrulu adeveratiloru Republicani
adunarea nationale. Scutiundu dupa listu
asi se da cu sem'a, -- produca o adunare vi-
toria -- mai numai din Republicani; scuti-
undu dupa cercuri seu arondismente -- spr-
natu pe estu tempu!

tota intemplanca va aduce multi monarchisti
in Camera. --

Budapesta, in 1/13 noevre 1875

In data dupa redeschiderea Dietei ungu-
resci, domni ministri se pr sentara cu o mul-
time de felin de felu de proiecte de legi, pentru
imbunatirea administratiunei, justitiei, in-
structionei, etc. etc -- cu unu conventu -- pro-
iecte de reforme pre tote terenele vietii pu-
bliche.

Asupra acestoru proiecte foile deschi-
sora o discussiune critica, forte interesanta, si
noi dora ar trebui se participamu si d'a
nostra parte. dupa ale nostre puncte de ve-
dere, la acosta discussiune; insa -- suntam
convinsi, ca pre alu nostru publicu mai multu
lu-vor interesu si mai cu folosu lu-vor in-
forma apretiurile nostre -- atunci, candu
acele obiecte vor fi la ordinea dilei in Dieta.

De ocandata -- credomu ca va ajungi
a spune, cumca proiectele guvernului liberalu
alu lui Tisza, de toti barbatu liberi si ne-
preocupati, sunt tacate si constatate ca --
celo mai pe facia restrictiuni de drepturi, ca --
-- reactiunea cea mai inved-rata! Dar --
foile fose ale stangoi centrale, "Hon" s --
"Ellenör" si cu coditiile lor, totu sciu se ni
spun, ca acele proiecte de legi sunt supremu
in iesptiune si supremulu liberalismu alu tin-
pauli!

Domne apera si feresca!! --

In Casa deputatiloru alalta-ieri, joi se
incepu desbaterea asupra bugetului pentru
1876, si accea decurge pana astadi, dar --
precum constatate tote foile, fora nici o inter-
sare, nici unu zolu, din partea majoritatii
Dietei, aduca opozitiunea cea micu -- ce va
vre: mameleci casa barbatose si nici ca li
pasa! Ei sciu, ca -- macar se pera, trebu
se votodie -- totu de cere dlu Tisza, apoi --
basta!

Dar -- mai nainte d'a se incepe desba-
terea in Casa, domni ministri cu mare-mi-
nistruulu Tisza in frunte, se infacisara in "Clu-
bulu liberaliloru" si a olo fecora declaratiuni,
cari ilustra de minune liberalismulu acestui
nalu guvernulu magiaru. Dlu Tisza spuse
fancu si respicatu, ca -- "liberalu" e --
geta si a votu, cum lu-taia capulu; -- aci toti
trebue se tiena un'a si se votodie -- fora a
scupulisa -- cu guvernulu; caci altmintre
guvernulu -- se va lasa de jocu si ii va lasa
pre domni deputati -- fora stepanu si pro-
tectioni! Guvernulu nu va suferi east cele
dedikste -- divergentie in pareri, seu ingagia-
mente si critice la spatele sale!

Va se dica: mamelucii se si revonosca si
tiena detorint'a de mameluci" si -- se scie, ca
ci au venit aci se spriginosca pre guvernulu
lui Tisza, er nu se se recomende poporulu
seu alogetoriloru. Puntu si basta!

Eca acum limpede si curatu, -- d'o parte
folosulu pentru carele a alesu poporulu de-
putati guvernamentali, -- d'alta parte intie-
lesulu epitetulu atatu de multu sbieratu in
lumea prosta, de liberalu!

"Liberalu" dupa cuprinderea si aplica-
rea ce o vedemu lu dlu Tisza, atata va dica,
ca -- nime se ni cutodie nici a senti, nici
a cugeta, nici a vorbi, nici a vota -- altfoliu,
de catu cum pottescu inaltulu ministeriu alu
dlu Tisza!

Fie-li de bine mameluciloru liberali, si
-- fie de bine poporulu care ii-a alesu!

Asia -- naturalmente, ca pecatu de
vorba multa in Dieta; pecatu chiar de Dieta!
Mai bine ar fi, dlu Tisza se dictodie si execu-
tori sei se essecute bugutulu, er poporulu se
platosca -- macar cu pelea. --

Situatiunea finantiale.

Buletinulu ministeriului magiaru, in
nrulu seu de ieri, la mai multe interpelatiuni
ce se facusera stepanirii, aduce datele desore
resultatulu venitiloru si speseloru statulu pe
alu treilea patraru de anu, si in legatura si
desore resultatulu tuturoru celor trei patrare
trecute ale anului curente.

Din aceste aretari aflamu de interesu si
pentru publiculu nostru, a citu urmatorele
date:

S'a incassatu in alu III-lea patraru de
anu -- cu 534,498 fl. mai multu decatu anu
in acelasu patraru; er de apesatu s'a sponatu
mai pucinu cu 4,834,239 fl; astfoliu daru
acestu patraru de anu a essoperatu in finan-
tia de statu unu favoru de 5,392,214 fl. Adeca,
la atata an ajunsu economie prin reducere
in bugetu.

Sum'a intraga a incassariloru curate in
cele trei patraru de anu, pana la 30 sept.
1875 -- a fost de 90,949,277 fl; er a cheltue-
loru nete -- 132,974,677 fl.

Spre acoperirea deficitulu in bugetu, pe
patrarulu alu III-lea, guvernulu a fost con-
strinsu a lua din reserva imprumutulu de 153

millione fl. de anu tierciu -- 9,361,190 fl; er
spre acoperirea lipsei in tote trei patrarile
trecute anu trebuu se esse din acelasu impru-
mutu: 41,925,400 fl.

Darerosu este, ca in alu III-lea patraru
din dările directe, pe langa tota asprimea es-
scutiuniloru, tota s'a incassatu multu mai pu-
tinu decatu anu, si -- decatu a fost prelimi-
natu pe estu tempu!

D'alta parte -- sfasiatoriu de anima
este, ca manipulat'unea areta deficitu dej'a
de aproape 42 millione, precandu bugetulu ad-
mitema pre cele 3 patraru numai 21 millione,
si asi propriamente, pe langa tote sfortiirile,
tota s'an incassatu in cele trei patraru de anu
cu 22 mill. mai pucinu! --

Budapesta, in 1/13 noevre 1875.

Din colo peste Laita, atata diaristia
citu si senatulu imperialu, resp. cercurile de-
putatiloru, in momentu se preocupa -- mai
vertosu de doue costumi mari. Un'a este,
obiectu mai de multu adusu pe tapetu de de-
dutatulu Wildauer, unu proiectu de lege, ce
astiescu a lua inspectiunea scoliloru din
manele tierelor si a o concentra in Viena la
guvernulu imperialu, -- o mesura indreptata
specialmintu in contra Tirolului si Galitiei,
cari pana aci se bucurau de acestu dreptu in
mesura catu de mare, colo intru interesulu
catolicismulu, er in Galitia intru alu polo-
nismulu. In acosta privintia, dilele trecute
avu locu forte agora lupta parlamentaria in
Casa deputatiloru Senatulu imperialu; polo-
nii si tirolesii, si in fruntea acestora renu-
mitulu conte Hohenzwart, atacara intentiunile
guvernulu centrale si a partiei sale germa-
nizatorice, cu cele mai aspre infruntari; dar --
nu ajunse nemi'a! Majoritatea in siediinta
de ieri vota mesura.

Cea alta mare chestiune este asupra si-
stemei vamali pentru viitoru; adeca pe d'o
parte, facia cu strainetate, in privintia tra-
cateloru vamali ce sunt a se renoi; pe de alta
parte -- facia cu Ungaria, ale carei-lemente,
astadi la putere, inca petindu o noua regu-
lare a afacerii, resp. o parte mai insemnata
din venitul comunu vamale, seu in casu de
denegare, incetarea comuniunei in acosta pri-
vintia si constituirea partiloru unguresci ale
Monarhieii intrunu teritoriu vamale separatu,
cu dreptu eschisivu d'a regula vamei, intru
interesulu propriu alu statulu magiaru.

Din colo peste Laita, lupta si miscarea
escata, decurge de o parte intru partia pro-
hibitionalistiloru, adeca a acelu ce dorescu a
scuti industria austriaca prin vame mari, pen-
tru importulu de fabricate din strainetete, si
ar dori a sustiene libertatea comerului si
facia de strainetate, specialmente facia de
Germania; -- de alta parte lupta ambeloru
partite este indreptata -- si in contra preten-
siuniloru Ungariei.

Si din coci la noi mereu se desavolta
doue partite asupra acestuiasi obiectu; un'a
a -- comuniunei de teritoriu vamale, cea gu-
vernamentale, -- alta a teritoriulu separatu,
cecu opozitionalu. Ma si in privintia sisteme-
loru vamali incepu a se manifesta o diferentia
mare de opinii; dar -- desore aceste ces-
tiuni ne vom ocupu la timpul seu, explican-
du-le si apretiundu-le specialmente. --

Budapesta, in 12 nov. n. 1875.

Precum anunciaramu prin telegram'a
publicata in fruntea nrulu precedentu, in
Sibiu la Metropolia romana ortodossa, --
septemana treceuta, joi si vineri, din partea
Consistoriului metropolitanu se tiena siedi-
ntie plenari -- lungi si interesanti, er sam-
bata apoi se decisera in senatu causele orde-
nari, apelate delu consistoriele diecesane.

Multi dintre chestiunile delegate merita
a fi amentite si apretinute specialu, dar astop-
tamu spre acestu scopu se ni se comunice
acele decisiuni dupa tota form'a, er pana
atunci ne marginimu a atinge numai cate-va
mai generali.

Consistoriulu metropolitanu, priu mem-
brii ordenari si intr'o mica parte prin suplinti,
acatu de bine a fost completatu, incatu nume-
rulu votantiloru a ajunsu pan' la 17.

S'a spusu, ca congressulu nationale, ca-
rele dupa concluzulu seu de anu, estu tempu
avea a fi convocat la inceputulu tomnei, nu
va fi convocat pana la anulu.

Parintele metropolitu Mironu a recu-
noscutu ca asupra sa cadu respondera pentru
neconvocarea congressulu mai nainte, si s'a
deciharatu ca -- se va justifica la timpul seu
naintea congressulu; dar a adausu ca -- desi
obiectele necesari, parte mai mare nu sunt
pregatite si -- timpul de ierna inca nu pare
acomodat pentru o convocare in decembre,
totusi densulu este decisu a esseca convocare
pe 1/13 dec. a. c. deca svatulu consisto-
riulu i va spriginu acosta intentiune. Dar
acestu svatu inu -- mai in unanimitate -- a
aflatu, ca mai greu ar fi de justificatu o con-
vocare atatu de tardiu in ierna si fora obiecte-
le pregatite, de catu chiar intardiaro de
pana acuma, si asi concluzulu a fost, ca
Consistoriulu nu pote recomanda convocarea pe
1/13 dec. a. c. ci crede ca Esc. Sa Metropolitu
se face convocarea pre unu tempu potri-
citu in vera seu tom'a anului viitoru. --

Mai importante si interesante este con-
sululu ce a luat consistoriulu metropolitanu,
pentru stabilizarea sa, prin propunerea la
celu mai de aproape congressu nationale, ca se
votodie si dotodie trei Referenti salarisati,
unulu totu de o data ca secretariu generale,
cari se compuna consiliulu metropolitanulu, se-
si aiba cancelaria metropolitanu propria,
si se ingrigesca sub a loru responsabili-
tate de deslegarea fora amonare a tuturoru
chestiuniloru de competintia si de elaborarea
tuturoru proiectiloru si reportariloru necesari
citra si pentru congressu. --

In fine mai amentimu, ca s'a regulatu si
chestiunea de delegare, statorindu-se, ca in ca-
suri de dovedita interesare seu preocupatiune
a unui consistoriu diecesanu intr'un'a seu
alta cauza, consistoriulu metropolitanu din
siediinta plenaria, la cererea partii concer-
ninti, se pote delega pre alu consistoriu pen-
tru cercetarea si deciderea unei atari cause.

Budapesta, in 1/13 noevre 1875.

Candu ach doue septemani, in buletinulu
oficialu alu guvernului rusescu -- detonau
manifestat'unea in contra Turciei si pentru
crestinii din Oriente, generariulu Ignatieff,
nunciulu Rusiei in Constantinople, te mai
fusescu chlamatu la Imperatulu Alessandru, in
Livadia, er dupa returnarea sa, acelasu se pre-
senta marelu veziru si apoi luu o audientia
lungu-lungu si la sultanulu, cum se dice, pen-
tru d'a li face conoscuta parereu, voia si do-
rint'a Stepanitorulu alu tuturoru Muscali-
loru. --

Cele ce se respandira in publicu desore
acesta audientia si resp. d'spre tonulu in care
se se fie espresu dlu Ignatieff, implura lumea
de -- temere si ingrigie si -- mai tote bur-
sele Europene, dar desclintu cea din Viena
-- o patra rau! Tote valorile de chartia scu-
potara infricosiatu, er aurulu si argintulu se
urca din sarite, par' ca ne vreamu afla in me-
dilocolu unu rebelu d'sporatu!

Acesta deruta la bursele nostre se pa-
rea a fi culminatu sambata trecuta, candu
cursurile valoriloru de specula in pucino ore
cadiura cu cate 2 si pan' la 5 procentu, er
agiu se urca cu unu procentu, galbenii pon'
la 5 fl. 42 cr; napoleonii pon' la 9 fl. 20 cr!
-- Dilele urmatorie se observu mai liniscita
frica capitalistiloru si speculantiloru, fora
insa ca se se pote dice -- delaturata!

Pana un'a-alta, in Constantinople er
se intempra o schimbare in ministeriu. Savfet
pasia, ministru de esterne -- de odata fu
demisionatu si in locul lui fu chlamatu am-
basadorulu turcu din Viena -- Rasid pasia,
fora ca lumea se pote pricepe, ca ce ore vo-
iescu prin acosta bietulu Sultanu, incunjuratu
de nevoi?!

Der amentit'a pasire respicata si rezoluta
a Rusiei in caus'a crestiniiloru din Oriente si
audientia cea lunga a generalulu Ignatieff la
Sultanulu, si apoi lamuririle aceluasi cu ma-
rele-veziru, nu numai infricara bursele, ci
totu odata alarmara lumea politica si finanti-
aria, in catu spre molecmirea spiriteloru tote
orgnele oficiali si oficiose vinu a aduce ase-
curatiuni, cumca -- nu s'a intempratu nemi'a
stranordenariu, Rusia nu s'a abatutu citu de
pucinu de la punctele de conduita, statorite cu
Imperat'a germana si cea austro-magiaru!

Da, asi suna molecmirile si colo din
Berlinu, mai vertosu inea cele din Viena, fi-
indu ca lumea tiene mortisiu, cumca tonulu
celu drastecu alu Rusiei -- nu este indrep-
tatu numai in contra Turcului, ci -- si in
contra amiciloru sei; prin urmare mai ver-
tosu in contra Austriei si Ungariei. Dar -- ce
ajungu molecmirile, candu lumea este dedata
a crede mai multu aparitiuniloru faptoce, de
citu vorbeloru голе! Foile austro-magiare
vorbescu, pretindu, striga in gura mare, ca --
nu e periculu, ca -- nu e amenintata pucea in
Oriente, er interesele nostre de statu si mai
pucinu; -- dar capitalistii si bursele si -- firescu,
toti cei ce se pricepu la batoarea pulsului poli-
ticu alu Lumei, nu voru se aada de molecmire,
ci -- credu si tiena tare, ca -- ori ordinea de
astad in Oriente va fi cu totulu schimbata,
ori paceu -- turbarata!

Ceice credu afirmatiuniloru oficiali sunt
-- numai domni magiari, caroru -- firescu
li-ar placu se fie asi, precum se afirma. Dar
si intru domni magiari, toti cei mai seriosi si
mai destopti, -- abia sciu se-si ascunda ingri-
girea si neodihn'a!

Budapesta, in 11 noevre n. 1875.

S'a intempratu ach de curendu, de ju-
dele cor-nalu regiu din Bogasia Carasiului,
Zenobiu Bordanu, tare faimosu prin essecele
si intrigele sale, fu pensionatu, er adminis-
torelu paduriloru si domeniiloru societatei
austriace a drumuriloru ferate, nu mai pucinu
faimosulu Saidu-Tibgyossy, i se anuncia ofi-
ciulu celu grasu, de carele lungu tempu fa-
cuse mare abusu intru daun'a si necasulu po-
poratiunei romane din acele parti.

Deci -- desi tota lumea scia, ca in con-
tra ambeloru acestoru pocite persone se re-
dicasera plansori si acusatuni cu grand'a
si asupra acestoru de ani decurgeau investi-
gatiuni pe sub mana, cari investigatiuni pre
ambule le dovediau forte pecatose; totusi se
gasescu omeni ai naibei de rafinati, cari siop-

scu in t6te p6rtile, c6 — pensionarea tir-
ului *Bordanasi* delaturarea din postu a celui
din tiru *T6lgyassy*, ar fi o satisfactiune ecla-
tanta, pre care ar fi essoperat6 populului ro-
manu deputatulu a celui cercu, dlu *Stefanu*
latonascu, prin gratia ministrilor magiari
at6ni ai sei, in tipu de reconoscintia pen-
ru portarea leiale, adeca mameluca si nen-
ationale a agetoriloru romani!

Ac6st'a respandire este — prec6tu de
c6intemeiatu, totu pre at6t'a si de nerusinatu.
Nu sunt mamelucii, cari cut6dia a cere
satisfactiuni de la stepanii lor; dar — nici
stepanii nu sunt at6tu de prosti d'a aduce sa-
rificia mameluciloru lor.

Lucru este simplu: Bordanu s'a portatu
a unu prostu si netrebnicu, compromitiendu
pre facia pre patronii sei si prin exesele sale
mai multu stricandu-li; 6r *Saidl-T6lgyesy* de
multu a statu sub vigili oculo la Societate si
nu o data a vatematu reu interesele ace-
ste'a prin ingerint'a sa patimasia in politica
si prin — alto fapte private.

Toemai s'a implutu mesur'a si la unulu
si la altulu, — precum trebuie s6-se imple
la toti exessivii si abusatorii de influintia s6u
potere.

Noi — d6mu amicabilulu svatu d-lui
Antonescu, s6 nu urme esemplulu aceloru
omeni si s6 nu respand6scu fabul'a, c6 elu ar
fi medilocitu delaturarea lor; c6ci prin pro-
p6ria de asteliu de faine arunca cea mai
neagr'a umbra si suspiciune asupra ministri-
loru unguresci, fio fost delaturarea cu s6u
f6ra destulu temeiu, cu s6u fara intervenirea
loru!

Vai de tier'a, unde ministri numai din
gratia c6tra mameluci ar fi drepti c6tra po-
poru, s6u — plane nedrepti c6tra functionari!

Pricupu ac6st'a respanditorii mintiunii?

**De pe malulu stangu ala Somesiului, 1. noem-
v. 1875.**

(Unu cuvantu seriosu c6tra confratii mei
Satu-mareni, recomandat u atentiunii si a altoru
confratii, c6roru li convine.) Domnii nostri,
cari „in orb'i loru trufia” au devenitu pr6
increditiu siesi si noroculu, precum scie t6ta
lumea, ni-au pusu tuturoru de sub despotia
loru stapanire — pedeco peste pedeco, nu nu-
mai intru dezvoltarea nostra nationale, nu
numai intru cluptarea drepturiloru ce ni se
cuvina ca la fii ai patriei, dupa legile naturei,
ci chiar si intru exercerea aceloru pucine
drepturi, pre cari legile lor, c6tu de draco-
nico, ni le-au concessu ca din gratia. Cu t6te
aceste, consciint'a nationale, (de si accea nu
s'a manifestatu aici la noi in mesura eclat-
tante, si in precariele imprejur'ii presenti, cu
at6tu mai pucinu se p6te manifesta), ni-a re-
masu si noue *Satu-mareniloru*, si accea va tra
in noi, s6 fiti convinsi, pana candu vom vorbi
limb'a stramosiesca sau chiar si mai incolt'
prin urmaro si noi suntemu si vomu fi si de
aci nainte capaci de a ne insufleti pentru in-
tereso nationali. Celu pucinu — toti cei buni
de pre aici, traiescu in ac6st'a credintia.

Tempuri mai bune, mai favoritoare si
pentru noi, trebuie s6 urmedie curendu s6u
mai tardiu; — c6ci pe lume t6te se schimba,
si anume cele nedrepte si nenaturali — nici
o data nu au duratu lungu. Pana atunci deo-
camdatu asi6 se vede, c6 ni-au ramasu nu
mai terenulu culturii si resp. celu literariu,
pe care — totu d6ra ne vom mai pot6 misc6
f6ra mari pedeco. Dorere inse, pare c6 in tom-
pulu de facia plan6tia ore-care po6la si pe
acestu teren u asupra nostra; c6ci adeca si pe
acestu teren u romanimea se misca numai a
lenea, ba pe unlocuri se pare c6 chiar vr6
a adormi.

Iasu de asta data la o parte t6renulu
scolasticu, pe care, cu pucine exceptiuni locali,
ne afl6mu in anura stagnare; dar cum6c pe
terenulu literariu in anulu presentu se fece
unu regresu inspanimentatoriu, ac6st'a a espe-
riint'a cu dorere totu romanulu binesentitoriu
si interesatu c6tu de pucinu de s6rtea nati-
unei sale. Nu sciu, gustulu de cetire a scadiutu
s6u indiferentismulu si recel'a facia de in-
treprinderile literariu a crescutu! — ori p6te
serac'ia ne ap6sa mai greu ca pana acelu? ...
Scie bunulu Ddiu! Destulu c6 — asi6 nu e
bine. C6rtile pucine, ce aparu, remanu parte
mare nevendute; multi auctori si-tienu ma-
nuserisele in pulpite, de 6ra-ce sciu bine, c6 din
pretiulu esemplariloru vendute nu se vor
acoperi nici spesele de tipariu. Diurnalistic'a,
care in anii din urma prinsese unu aventu
frumosu, din defptulu interesarii adevorate
de ea, apretiuirei seriose a ei, spriginirei mo-
rali si materiali — scapeta in modu batatoriu
la ochi. „*Orientalu latinu*” — apuse, — „*Fed-
erativne'a*,” precum se vede e in agonia, —
„*Albina*” s6a pe cugote, de va mai continu6
s6u ba? Chiar si despre starea mamei *Gaz-
tei* din Brasiovu, se respandescu mai de multu
faimo nefavorabili!

Dar la ce s6 enumeru mai multe apu-
rintie insufatorice de intristare, at6tu pe ter-
nulu culturalu, c6tu si pe celu literariu! ...
Nu sciu, ce sentiescu alti confratii ai mei,
dar mie mi-e forte dorerosu ac6sta esperintia.
De e dorerosu si altor'a, precum eu nu
potu crede s6 nu fia: apoi dati, fratiloru, s6
ne sufule6mu si s6 ni vind6c6mu dorerile, celu
pucinu acele, cari ni st6 in potintia si de-
pinde de la voi'a nostra a ni le vind6c6! S6 demu-
str6mu anume, prin fapte, c6 ne interes6mu

de sc6le, s6 ni-infintiamu pretotindeni Renn-
iuni scolasticu, *) si unde se pote, cercari de
lectura, — s6 sacrific6mu, din c6tu avemu,
cu totu, dupa potintia, si pe altariulu litera-
turei, specialmente alu diaristicu nationali!
Eu mi-adresediu modestele cuvinte, in
lini'a prima, c6tra confratii mei inteligenti
Satu-mareni, ale c6roru imprejur'ii le cu-
noseu mai de apr6pe. (Cred u inse, c6 nici
fratii mei romani din *Marmatia*, *Chioru* si
Selagiu — nu si vor inchide usiele inimiei de
a primi acestu apelu esitu din anim'a confrat-
eloru loru vecinu, *Satu-mareanu*.)

Aici in *Satu-mare* anume, inteligentia
romana in nru preponderante st6 din preoti
si invetiatori, toti *greco-catolici*; (in comita-
tele amintite asemene;) mai avemu c6ti-va
proprietari, vro 10 advocati, totu pre at6t'a
oficianti la comitatu si pe la judetie, apoi totu
at6ti notari comunali. Va s6 dica de no-am
pune la numeru, ne-am af6 bine peste 200 fl.
de adeverati inteligenti romani in *Satu-mare*.

Serac'ia, ce e dreptu, in mesura mai
mica s6u mai mare ap6sa pre multi si dintre
noi, dar din asta cauza noci diumetate din
noi nu se p6te acusa si escape de la partinirea
literaturei, dela abonarea — m6car la c6te
unu diariu.

Aici, in vechi'a Ungaria, mai avemu
ineu unu unicu diariu politicu, carele porta
stindardulu nationalismulu nostru, si ace-
st'a e „*Albina*,” pururia curagiosu, pururia
constanta in principale sale; cu unu cu-
ventu, pururia la culmea baltei sale misiunii.
Dar — 6ca nici acestu diariu, in p6rtile
Satu-marene si cele invetiuate, dorere inca
pucinu conoscutu, — nu ne asecura despre o
vi6tia ind-lungatu; ba to-m6i prepara pu-
bliculu pentru incetarea sa — cu incheierea
acestui anu. Dati, fratiloru, s6 ne adres6mu c6-
tra elu, s6-i dicemu: *Interesulu natiune pretinde*
imperiosu, s6 mai traiesci si s6 mai lucr'i si tomai
in timpulu acestu fatalu de astadi, s6 nu para-
sesci campulu luptei pentru v6l6tia si cultura
nationale. Noi — sentim u ac6sta necesitate si
te vom ocroti si sprigini at6tu moralmente, c6tu
si materialmente!

Decu ar av6 „*Albina*” celu pucinu pre
diumetate din carturarii romani *Satu-mareni*
de abonanti ai sei, si decu, dupa proportiune
si din alte comitate s'ar face asemanea, avendu
astfelu incuragare morale si totu odata sprig-
iona materialu, cu cred u tare, c6 de nou i-ar
cresce voi'a, de a se lupta si mai departe cu
necasarile ti-al6sei st6ri publice de astadi.

Decu nu vom av6 neci pre „*Albina*,”
apoi — de voi'mu a ceti diariu politicu, vom
caut6 a ceti foi scrise in limba straina, cari
s6u nu se ocupa de noi, s6u, decu din candu
in candu scriu c6te ceva despre romani, apoi
nu facu alt'a dec6tu a ne huli, dediosi, batjo-
curi, fia ele de ori-care colore politica vor fi.
6ra a-si plati cu banii, cu sud6rea — hul'a,
dediosarea, batjocur'a nu cred u s6 aiba cinova
gustu si placere!

Pucinu, pr6 pucinu sacrificiu, stim6tiloru
confratii, si vom scap6 de risulu si *bajocur'a*
lumii, c6 romanii din Ungaria, dupa c6ti-va
ani de apesare constitutionalu magiava, deve-
nira at6tu de indiferenti facia de interesele lor
nationale, si sunt at6tu de nimeroci, in c6tu
nu-si sustien u nici m6car unu diariu politicu
de D6nne ajutu!

Ve rogu, ve conjuru confratiloru mei
Satu-mareni, s6 ne abo n6mu la diariu ale na-
tionalu, s6 ne indemn6mu unii pre altii la
a-6st'a, fac6ndu ne apostoli ai literaturii no-
stre si ai culturii nostre politice — nationali;
c6ci de nu ni o vom imbratiosia noi, apoi —
Dieu strainii nu vor face ac6st'a. — Cu
deosebire Vi recomand u pre „*Albina*,” carea
de candu e, de parte de ori-ce egoismu, repre-
senta purulu nationalismu, si inca printro
programu si morala politica cea mai logica
si patriotica sub s6re! De va mai continu6 si
„*Federativne'a*,” carea cu limbajulu ei elegante,
cu ideile sale, de multe ori pr6 frum6se, ni a
siorbitu multu ca o lectura placutu, si instruc-
tiva: nu p6te fi fertatu a ne lapel6 noci de ea,
mai alesu de ar apar6 pe venitoriu; fie si numai
ana data la septemana, dar mai regulatu ca in
anulu presentu.

De ni vor apune diurnalele pentru ne-
pasarea nostra, din defptulu abonantiloru si
din caus'a nespriginirei morali, ac6st'a se va
intompl6 numai spre rusinea nostra, a tutu-
roru romaniloru.

*) Per associationem idearum, nu potu s6 nu
atingu, inca6 aci sub asteriscu, caus'a gimna-
siulu de Seini. Ac6sta caus'a, de dupa con-
clusiunile adun6rei gen. t6nute in Baia mare in ver'a
anului 1874, s'a facutu comuna cu comitatele „*ve-*
cinale, si conducerea ulterioare s'a conereditu unu
comitetu sub presidulu dlu v. capitani din *Chioru*,
Paulu Dragosiu. De atunci inse si pana adi
tota caus'a stagn6dia. In Baia-mare s'a fostu decisu
a se infintia in comitatele invetinate o reuniune cu
statute anume pentru scopulu ac6st'a, si s'a es-
misu a comisiune pentru elaborarea statutelor.
Sciu pozitivu, c6 unu membru preotu alu ac6stei
comisiuni, a elaboratu unu proiectu de sta-
tutu, si inea forte practicable, si ac6l'a l'a stru-
pusu la presied. comisiunii Dlu Andr. Medanu.
Dar totu caus'a ac6st'a stagn6dia astadi in *Chioru*
Dlu Presiedinte Paulu Dragosiu, ar fi deto-
riu in lini'a prima a d6 desluciri in caus'a ac6st'a,
spre ce in numele mai multora, lu-si rogu.
Coresp.

T6te ac6stea mi-au jacutu la anima, si
nu le-am potutu inec6 in peptu-mi, sperandu
c6 vor gasi unu echo in animole asema-
nea dispuse ale confratiloru mei romani de
ori si unde. Deci incheiu eu — „*dicu et sal-*
vavi animam meam!” —

Unu confrate *Satu-mareanu*.

Sibiu, 5 novembre 1875.

„*Cultur'a va salv6 Romanimea!*” Papiu II.

Grele tempuri se rev6rsa 6ra asupra
nostra, asupra popululu romanu. Suntemu
eschisi apr6pe de pre t6te terenele vietii pu-
bliche. Sc6tele ni sunt atacate, biseric'a ni este
atacatu, limb'a ni este — mai multu de c6tu
atacatu, ni este persecutatu!

Dar unde s6 recurgemu? La cine s6 ne
plangemu? Avemu 6ra — pre acestu pamentu,
cui s6 dicemu: „*ajutorulu meu la tine?*”

Au fostu timpuri, candu avemu u cui ne
plange.

Dar astadi?!

Astadi p6te chiar si plansulu e o *crim'a*.
Adeverulu e proscrisu pretotind6tia; ipocri-
si'a si chiar mintiu'a — sunt la ordinea dilei,
sunt spiritulu epoci!

Pretotind6tia unde se decudu sortile,
siede si decudu numai „*culu*” celoru de la po-
tere; 6r „*Tu*” si „*Ei*,” sunt concepteesilate.
„*Amoru, virtute* — sunt flori necunoscutu,
„*Dar la lumin'a dilei, pe c6ile batute* ...
„*Pecatul u si-provablu sub forme d'aurite*
„*Triumfulu si fiint'a, din pr6di inavutite;*
„*Celu bunu pl6ca genunchiulu, suspina* ...

Niculaeanu.

Momente triste sunt ac6ste, asupra c6-
roru fia-care romanu trebuie s6 meditecie cu
sange rece, s6 cugate si recugete anume asu-
pra mediloceloru pentru contrabalantierea
acestoru rele, cari mane-poimane supt in sta-
rea ne cutrop6 cu totulu, a ne ascunde in ve-
lulu intunecurulu nulitate.

Mi-pare, c6 suntemu in 6r'a a unu-spre-
dic6cea; baram acuma s6 ne t6rdimu si noi!

Si 6re — care e factoriulu principalu
care e polispastulu ac6l'a, cu ajutoriulu
caruia s6 ne redic6mu la nivoulu celu adeve-
ratu, la o tr6pta convenabila in concertulu
celoru-alte popora?

Cultur'a!

Da, cultur'a, si numai ea unic'a este pu-
terea, divinitatea prin care p6te tra, se p6te
afirma si glorific6 unu poporu.

Totu ce e muretiu, nobilu si utilu, e
produsulu culturei. Poporale culte, chiar si
dupa-ce au muritu fisicesce, spiritualmente ele
mai essista mii de ani; pana candu cele fora
cultura candu peru, se cutunda in abisulu in-
tunecurulu de nulitate.

Cultur'a deci s6 ni fia tient'a tuturoru,
s6 ni fie luc6ferulu spre care s6 ni atientimu
toti cu totii — ochii, pasii, straduintiele vietii.
Nu inse o cultura de spoielu superficialu, pre-
cum cu durere trebuie s6 marturisimu c6 s'a
practisatu si nutritu la noi pana acum, ci o
cultura fundamentala, pentru c6 senguru nu-
mai accea p6te produce frupte adeverate fo-
lositorie.

Generativne'a cea frageda trebuie s6 se
adape cu idei sanetose, de crescatori priceputi
si cu adeverate scientie. Provederea sc6loru
nostre poporali cu invetiatori calificati, ar fi
unu succesu ale c6rui urm6ri binefac6tores s'ar
sentu pana in a nou'a sementia.

Institutele pedagogice, c6te le avemu
potu s6 se dica *bune*; inse ole nu satisfac u nici
pe de parte recerentiloru pentru crescerea
un u pedagogu adevratu, din simpl'a causa,
c6 tenerii, ce se dedica carierei ac6stei-a, ne-
aduc6ndu cu sine pregatirile de lipsa, in ace-
lea nici c6 le c6sciga?

Dac6ca salut6mu cu dupla bucuria ide-
i'a salutara a domniloru *Petri* si *Candrea* d'a
c6l'a in imprejur'ile de astadi aici in Sibiu,
de la 1 Ianuarie viitoru, unu diariu peda-
gogicu, din carele invetiatorii poporali s6-si
p6ta complet6 cunoscintiele pentru nobil'a co-
riera a loru.

Dlu *Petri*, directorele sc6loru granitie-
resci, e cu multu mai cunosutu publiculu
romanu, de c6tu s6 mai fie lipsa o 6re-care
recomandare. Dlu *L. Candrea*, asemenea at6tu
la Deva, ca profesor u de preparandia, c6tu
si aici ca profesor u la institutulu pedagogic-
ologicu, a avutu destulu ocaziune a-si cas-
tig6 cunoscintie c6tu mai ample pe terenulu
pedagogicu.

Remane, ca publiculu, cu deosebire inveti-
atorii, s6 apretiuiesca dupa meritu ac6sta in-
treprindere salutaria si s6 o imbracisodie din
t6te puterile cu t6ta caldura.

Fraii invetiatorii! Ingetati la greua mis-
siune, ce ati luat asupra-voi, la rezultatele ce
suntoti ch'amati a esoper6 pentru natiune.
Venitoriulu ac6stei-a e in m6nelu v6stre. Sa-
crificati totulu pentru dens'a, pentru cultur'a
ei c6tu mai grabnicu si temoinicu; pentru c6
numai prin asteliu de cultura se p6te realis6
idealulu poetulu care ni-a cantatu incant6-
du-no:

„*Venturiu de auru Roman'a are, si prevedu*
prin stele a ei inaltiare.” Nicu.

L. Ciacova opt. v. a. e.

(Conferintiele invetiatoresci din tractulu
Ciacovei.) Scopulu essistentiu omulu este de
a-si elupt6 o forciere posibilu pe acestu pa-
mentu, si pentru ajunge cu mai cu usiuretate

la ac6stui-a — asocierea poteriloru s'a dove-
ditu de celu mai puternicu medilocu, c6ci po-
terile unite mai usioru potu rupe velulu in-
tunecimii ce desparte pe omu de campulu celu
mangaiatoriu alu adeveratei culture. Este deci
usioru de preceptu, c6 conferintiele inveti-
atoresci — mai alesu la noi Romanii — au
mare insemnetate pentru inaintarea nostra
in cultura, dupa ce aci si-desfasiura lumina-
torii popululu imprumutatu tote esperintiele
ce le-au facutu intru emanciparea mai cu
usiuretate a neamulu nostru de sub cutusiele
intunecimii, si cei mai naintati au privilegiu a
d6 indreptarie de activitate celoru mai pucinu
norocosu de a fi potutu ajunge la inaltimea
chiamarei invetiatoresci. Din asta considera-
tiune e de doritu dara ca nu numai invetiato-
rii, dar si toti Romanii de bine s6 se intere-
sedie de perfectiunarea ac6stei institutii
binefac6tores in forte multe privintie.

De ac6ca cred u a fi de interesu publicu
a se relat6 despre tieneru ataroru conferintie
Reportu deci despre celu din tractulu *Ciacovei*.
Ele s'au t6nuru la 5, 6, 7 si 8 opt v. a. e.,
findu comisariu dlu *Areliu Draganu*. Cou-
sult6rile fura interesanti si decursaru in cea
mai buna ordine, cea ce este de a se multumi
mai alesu Rvdissimulu dnu protteru tractuale
I. P. Seimanu, care lu6 parte cu viua intere-
sare la tote conferintiele. Svaturile mangai-
atorie ce ni mparte-l rvdissimulu dou protteru,
precum si instructiuni le luminatorie ce ni
dede dlu comisariu au desteptatu multu in-
curagiare in ascultatori si este sperantia c6
vor produce multu bine S6 si d6u Ddiu!

Cu ocaziunea acestoru conferintie, la
svatulu dlu comisariu, intregu corpulu inveti-
atorescu lu6 iniciativ'a si t6ntu in beseric'a
gr. or. din *Ghiladu* unu parestasu pentru
odich'n'a vecinica a aloru trei defuncti bine-
meritati de natiunea romana: fericiti odeni-
ora br. *Andrei Sioguna*, *Emanulu G6jdu*, si
fostulu cons. de sc6le in *Banatu Constantiu*
Icanovicu. La acestu parestasu a pontificatu
rvdissimulu dnu protteru tractuale, assistatu
de trei preoti dnu *Ghiladu*; la parastasu luara
parte multi.

Nu pot u inchei6 acestu reportu fora
a aduce multumita sincera, in numele mul-
teloru colegi, at6tu rvdissimulu dnu prot-
teru I. P. Seimanu, — c6tu si dlu comisariu
A. Draganu, cari multu au ostentitu intru ajun-
gera scopulu conferintieloru. Ddiu s6 ni-i
tiena multi anni spre binele natiunii nostre. —
A. P. inv. rom.

Din Bucovina.

Instructiunea publica la noi merge cu
pasi gigantici spre germanizare si slavizare.
Activitatea panslavista a Cechulu *Marek*,
unita cu man'a germanisatoria a consociloru
sei din consiliulu scolare, produce fructe
pline de veninu omoritoriu pentru popululu ro-
manu. Panslavismulu si Germanismulu, ambii
lotri egali, luara in unire, fac6ndu-si unulu
altuia concessiuni pe cont'a Romanismulu.

Sc6tele poporali si cele medilocice se afla
mai de totu in ghiarele Panslavismulu, ca-
rele luara sub masc'a de „partida a guver-
nului” si e propagatu pe facia si fara nici o
reserva de inspectorulu *Marek*, o vulpe
boema betraua, dar vici6na si fara rusine in
alegerea mediloceloru sale.

La pedagogiulu din *Cern6uti* se donu-
mira omeni, cari nu au nici unu essemene de
professori ordinari, si numai d n pur'a causa
c6 sunt slavi. Nu ni se pote obiect6, c6 con-
siliulu scolare ar fi fost necesitatiu la acestu
pasiu prin lips'a de competitori calificati, de
ora ce nu competira numai teologi galitiani,
ci si teologi romani bucovineni. Pentru ce
dara fara preferiti galitiani? Acesti profe-
sori panslavisti cresc u apoi instrumente pan-
slaviste si le tramitu pe la sc6tele de prin
sate, ca s6 propoveduesca evangeli'a pansla-
vismulu. — Afara de pedagogiu se mai af6 in
man'a Slaviloru si gimnasiulu si sc6l'a reale din
Cern6uti, precum si gimnasiulu din *Radauti*.

Ob6rna in ochiulu Slaviloru este inse gim-
nasiulu din *Suc6va*. *Marek* a traitu in *Su-
c6va* si ia mersu destulu de bine; vinulu
moldovenescu este bunu, si omeni prosti, cari
lingu pre totu veneticulu si-lu adapa si-i pla-
tescu vinu, sunt destui in *Suc6va* si pe langa
Suc6va. De aici si au pusu strainii ochii pe
acestu orasiu si au aflatu c6 ar fi bunu pentru
o colonia de Cechi: prin urmare in interesulu
ac6stei colonie infintindie trebuie sterpitu ele-
mentulu romanu. De ac6ca s'a apucat u
intrarea studintiloru romani in gimnasiu s6
o face imposibile s6u celu pucinu s6 o in-
greuiadie prin unu esamene rigorosu din
limb'a germana. Apoi pentru a reduce nume-
riulu profesoriloru romani inea se intrebuintie-
dia diferitesicane; mai bine de unu anu dej6 se
luara adeca in consiliulu scolare din *Cern6uti*
intr'acolu, ca cei dej6 denumiti s6 se impre-
seice pe la alte institute, 6r denumiri noue
s6 nu se mai facu in viitoru. Cu imprasciarea
celoru denumiti merge greu, 6r denumirile
noue se impedece simplu prin refusarea ne-
motivata a petitiuniloru, neinaintandu-le la
de min. culte. Cechulu *Marek* u Romanii s6-i
multumescu, ca invetiamentulu limbii romane
la acestu gimnasiu — poreclitu gr. or. — este
in diu'a de astadi numai facultativu si c6 s'a
veritu in elu si limb'a rus6ca, desti nationa-
litate locuitoriloru districtulu *Sucevei* si
nationalitatea studintiloru din acestu institutu

cu o ceru; ... a cea mai eclatante pen-
tru această este, că în anul curinte s'au aflat
în gimnasia întregi numai 7 (siete) bafti,
cari cercetădă prelecțiunile din limb'a rutenă
și nici acești 7 nu sunt bucovineni! Dar fon-
dulu gr. or. alu Bucovinei trebuie să plătească
întru slav'a acestei limbe, căci asiă li place
panslavistiloru.

La luarea Bucovinei eră numărul Sla-
viloru 12,000, astăzi — după unu seclă — este
210,000! Cătu de mare va fi acestu număr la
anulu 1985? — Răspundă-mi la această întrebare
cei chemați a veghiă asupra interese-
loru romane din nefericit'a Bucovina. —
Videant consules!!

Se aduce la conștiința publică,

cumca prin două ordonațiuni arhieresci,
ambele de datulu 24 octomvru a. c. nrulu bis.
697, prezant'ă Sa parintele Eppu alu Caran-
sebesiului Ioane Popasu, a dispusu cele nece-
sari pentru alegerea de doi deputati congre-
suali, în vacanțile cercuri alu III-lea Fagetu
și alu IV-lea Buziasiu.

Spre scopulu acest'ă în comunele ambe-
loru cercuri, domineca în 9 noemvru cal. v. pre-
otimea parohiale va publică poporulu în bis-
erica, cumca în domineca următoră, adeca de
la 16 noemvru vechiu, se va țienă sinodu pa-
rochiale straordenariu pentru alegerea de
câte unu deputatu mireanu, și va provocă și
indemnă deci pre creștinii alegatori, a veni în
aceeasi domineca cu totii la s. biserică.

Alegerea apoi va urmă în modulu
preacrisu. Comisariu consistorialu la cea din
Fagetu este dlu Ant. Musteti, invetiatoriu în
Fagetu; ăr la cea din Buziasiu dlu Nicolau
Gherdanu.

La 8 zile după alegere, adeca domineca
în 23 noemvru v. multu până la 10 ore înainte
de mediadi, în școl'a romana confesională din
Fagetu se va face scrutinulu pentru acelu
cercu, ăr în școl'a romana din Buziasiu, pen-
tru acestu cercu, și conformu rezultatulu se
vor îndestră cu credenționalele preserise
cei-ce vor fi intrunitu majoritatea de
voturi, ăr actele electorali se vor substerne
cu reportu consistoriulu diecesanu din Ca-
ransebesiu. —

Varietati.

(*) **Doze școl'ice romane confesionali din
Dieces'a Caransebesiului închise.***) Sub a-
stu titlu ni se tramise din B... în Carasiu,
spre publicare o grea plausiōre iu contra Con-
sistoriulu, pentru închiderea — se'u numai ne-
deschiderea — școl'iculu din Hezeriu și din
Saculu, prin vin'a autorităților nōsire au to-
noma fora insasē ni se spuna ce fel'u? prin
comis'u? cum s'a nascutu acea vina? —
Imu deulcirile ne esari. —

(Comitetulu societății academice „Ro-
mani” din Viena) aduce prin această la
tlu onoratulu publicu, că dela 12
noemvru stil. nou/31 octomvru stil. vechiu a
c. cabinetulu seu de lectura, — aflatoriu pana
acum în I. Körblergasse 3 — se stramută sub
adresa VII. Kirchberggasse 5, unde rogămu
a ni se tramite foile si corespondințiele.

Viena, în 5 noemvru 1875. — Pentru
comitetu: Pagarasiu mp. presied., N. C.
Hanganu mp. secret. —

(*) **O catastrofa mare si — inca
măla!** Dăca inventiunea și intruducerea
drumurilor ferate este unu progresu și unu fo-
losu nespusu pentru societate și anume — pentru
desvoltarea societății omenești în statu, econo-
mia și cultura, apoi totu această inventiune și în-
stitutiune este împrevnuta și cu pericle colo-
sali! Se infiora omulu, candu cetosce despre
unele nenorociri, — cari nu sunt rare — pre
drumurile ferate! O astfelu de nenorocire
este cea-ce se întimplă pe lini'a ferată
Franciscu-Iosifu, lângă Schwarzenau în Austria
de diosu în nōptea de mercuri 3 spre 4 nov.
n. la 12 ore și 40 minute. Terenulu de per-
sōne întregu, cu masin'a, tenderulu și 13 va-
gōne, candu tocmai trecea peste o vale, pe o
dolma de 13—14 stangeni de nalta, 1/2 o in-
covăitura ajuose a dă de o sina scōsa din
loculu ei și deci pōdiendu-si bazea, se precipi-
tă cu o rapediune de fulgeru, vagonu peste
vagonu pana în vale, totu spargendu-se și sfar-
mându-se, unele vagōne chiar ca și candu ar
fi fost — nu de feru, ci de trestia. Pagub'a
nu mai în pretiulu trenulu se pune la 120,000
fl.; ăr în valorea transportulu nici nu se pote
calculă. Trenulu eră încărcatu de pasageri,
cam la 130 persōne, dintre cari pre pucine au
remasu de totu nevătămăte și nestruncinate;
numărulu mortiloru nu se scia inca se'u nu se
afă cu cale a-se spune; ce se spuna — c, că
mai totu personalulu de servit'u alu trenulu
și mai multu dintre pasageri au peritu, ăr
vr'o 80 de insi sunt greu vulnerati și chila-
viti. Redicarea sinei, prin care s'a causatu nenor-
ocirea, unu o atribuescu reutătii din adineu,
dōra din resubnare, și Directiunea drumulu
de feru a pasu premiu de 500 fl. pentru celu
ce va descoperi pre redicatorulu sinei de la lo-
culu ei; d'alta parte se manifestă suspitițiunea,
ba chiar acuzarea, că chiar lucratorii societății
acelui drumu ferat, prin o nefericită negrigin-
tia ar fi lasatu acea sina nepusa la loculu seu,
dupa o oșsecutata opera de reparatiune. Si pre-
cōndu publiculu se afă în celu mai mare

gradu iritatu prin reporturile despre această
nenorocire, telegrafulu vine a ni aduce șcirea
despre un'a nōua, ce sa întimplatu la Lunden-
burg, unde două trenuri de povara se se fie
cōcnitu și struncinat reu. Despre amănunte
insa nu se reporta nemi'ca!

— **(Aparate metrice, pentru școl'ele ro-
mane poporali, de Carolu Covacin, mecanicu în
Sibiu; de vendiare la liberariulu V. Krafft,
în Sibiu, cu pretiu de 5 fl. v. a.)** Unu-spēdioc
esemplarie, din aceste aparate se afă la sub-
scrișulu depuse spre vendiare. Fie-care esem-
plariu costa din 12 obiecte, anume: pentru
mesurarea lungimii, pentru spatiu, în locu
de stanginu, unu metru, pe carele se pote
distinge forte bine împartirea în 10,100 și 1000
părți, apoi unu cubu diecimetru din lemn,
care se pote descompune, unu cubu diecimetru
golu, din tinichia (pleu) unu cubu diecimetru
golu asemen'ă din tinichia; — pentru mesura-
rea de greutăți, în loculu pondulu (fontulu),
și a lotulu de pan'aci, unu chilogramu din
feru, unu hectogramu din plumbu, unu deca-
gramu din alama galbina, (Messing) și unu
gramu totu din alama; — pentru mesurarea
de fluidități, în loculu cupeloru și resp. ite-
loru, și a diametărilor (saliceloru) de pan'aci,
una litra, diecilitra și centilitra, tōte gatite
din tinichia se'u plin, cum se dice pe la noi.

Tōte aceste aparate, și cu splicarea în
limb'a romana, sunt asociate într'o leditiu
inchisa ce se pote capetă de la subscrișulu cu
pretiulu mai sus indicatu.

Aceste aparate metrice sunt atātu de
practice pentru invetiarea eleviloru în școl'a,
în cătu invetiatorulu, foră se-si bata capulu
septemani și luni întregu cu anumitele tabele și
fara rezultatu, numai după 3—4 prelegeri,
mai multu, după ce școlariu volu și pipăie
aceste mesure, ii-a și invetiatu mesurele
noii.

Ar fi bine ca aceste aparate se nu lip-
sēsă din nici o școl'a romana. DD. invetiatori
cari se afă în apropierea locuștii subscri-
șulu, se grabesca a si le-procură pentru școl'a
sa, fie din casa comună se'u a bisericii,
și mai cu sōma căci invetiatorulu nu pantia
sine, ci pentru fiii și resp. locuștiiu comunu
are trebuința de aceste aparate metrice.

Vorbescu din esperința proprie, că fara
astfelu de aparate, ce se pote aduce princi-
loru spre a le vedē și cercă, este absolutu cu
nepotința a progresă cu școlariu — mai cu
sōma în mesurele nōue.

Unu pedagogu germanu de renume, dice
— și cu dreptu cuventu: „invetiatorulu se in-
vetie pre princi numai acce, ce li pote
aduce năntea ochiloru spre a privi și
— pipăie ei, deca este, ca școlariu se invetie
pentru viața.” Dela acestu mare adevēru se
nu ne abatemu de felu, mai bine a nu pro-
pone de felu, decât a maltrata pre bietii
nevinovati cu rugințulu mehanismu, prin
care se obtinute atātu de multu talentulu în
bietulu elevu. Astfelu cu tōte obiectele din
școl'a nōstra.

DD. invetiatori cari dorescu a avē ac-
este aparate, în persōna le pote capetă cu pre-
tiulu fissatu, ăr prin posta vor avēu responde
și portulu postale, și mai multu pana în 15
noemvru a. c. De aci încolu, de a dreptulu
din Sibiu și cu mai multe spese.

Nime se nu presupuna că eu tindu a
face specula; nici de cătu, ci voiescu numai
a li face și cu această ocaziune unu servitiu de
amieu și bunu colegu.

Beregsu cott. Timosiu în 28 opt 1875.
Emericu Andreescu, invetiatoriu.

Statutele

Reuniunii invetiatoriloru romani dela
școl'ele confesionali gr. or. din dieces'a
dreptu-muritoria resaritelna a Caranse-
besiului.

(Urmare si fine.)

C) Funcționariu reuniunii.

§. 22.

Reuniunea are: unu presiedinte,
unu vicepresiedinte, unu notariu
unu cassariu, unu bibliotecariu
și unu advocatu. Oficiile sunt gra-
tuite.

§. 23.

Si pana atunci, pana candu adunarea
generale, la propunerile elaborate ale comi-
tetulu va compune unu regulamentu speci-
ale despre agendele și cerculu de activitate
alu fiacaru funcționariu, se statoroscu gene-
ralmint'ă urmatoriile: Presiedintele presiede:
a) în adunările generali ordinare și extraor-
dinare; b) în ședințiele comitetulu; c) con-
duce afacerile adunăriloru generali de ambe
categori și cele de comitetu, și onucia deci-
siunea după majoritatea voturiloru; d) privi-
ghișia și ingrigesce, ca conlusele adunări-
loru generali ordinare și straordinare să se
efectuēsca.

§. 24.

Vicepresiedintele, în casu de lipsa, sub-
stituie intru tōte afacerile reuniunii de mai
susu pre presiedintele.

§. 25.

Notariulu pōrtă protocoale adunăriloru
generali și de comitetu, duce corespondințiele
și paștrădia archivulu reuniunii în ordinea
receruta.

§. 26.

Cassariulu încesădia tassele preserise
dela membri, precum și alte venit, cari lo
manipulădia și elōca conforme conluseru
comitetulu, respective a adunăriloru generali.
Totu densulu solves c din casa'a reuniunii su-
me necesariu, inse totdeună prelunga
asemnare dela presidiu.

Atātu cassariulu, cătu și întregu comi-
tetulu, este respondițoriu pentru întregitatea
avorii reuniunii.

§. 27.

Bibliotecariulu înregistrădia și aduce în
ordine opurile reuniunii, precum și foile
periodice, le țiene și paștrădia în evidinția și
împrumuta din ele spre cetire la membrii,
cari dorescu se le aiba spre acestu scopu,
acastă ins: numai prelunga reversu. —
Întimplandu-se, ca împrumutatorulu se pēda
ori se face nefolșabilu opulu împrumutatu,
acastă este îndetoratu a-lu procură pre spe-
șele sale proprie se'u a respunde pretiulu de
deslăunare statoritu prin comitetu.

Bibliotecariulu este respondițoriu pen-
tru bibliotecă

IV. Dispozițiuni generale.

§. 28.

Despre țienerea adunării generali or-
dinare și extraordenare totu-deună se în-
cunosciințădia respectiv'a juridicțiune civile
politica-administrativa, precum și con-
sistoriulu școlariu gr. or. diecesanu, care con-
sistoriu are suprem'a supraveghiare preste
acastă reuniune, în poterea careia are dreptu
să fia reprezentatu.

§. 29.

Ori ce modificățiuni în aceste statute se
pote face numai prin adunarea generală, la
care voru avē a participă 1/3 din totalitatea
membriiloru ordinari, și sunt acele a se sub-
sterne consistoriulu școlariu diecesanu spre
mai departe dispozițiune.

§. 30.

Sigilulu reuniunii va înfacișia statu'a
Minervei cu inscripțiunea: „Sigilulu
Reuniunii invetiatoriloru romani
confesionali gr. or. din die-
ces'a Caransebesiului.”

§. 31.

Desființierea reuniunii se pote enuncia
numai în o adunare generale, chemata spre
acestu scopu prin comitetu cu 2/3 din totali-
tatea membriiloru ordinari. În acestu casu,
întreg'a avore a reuniunii are a se destină
numai spre unu scopu școlariu gr. or. romanu.

Publicatiuni tacsabili.

Concurse:

Pentru stațiunea invetiatorēsca din comun'a
F. Batoru, din protopopiatulu Oradei-mari,
inspectoratulu Tulcei, se eserie concursu cu
terminu pona la 23 noemvru st. v. Emolumen-
tele sunt: 1) 40 fl. v. a. în bani gata; 2) în natu-
rali 10 cubule grau și 6. cucurudiu, 16
magi de fonu, 9 stangeni de lemne din cari
se va încaldă și școl'a; 3. 6 holde catastrali
de pamantu aratoriu de calitatea buna, și cor-
telu liberu.

Doritorii de a ocupă această stațiune
sunt avisati a tramite recurselu lor — in-
struate după statutulu nostru organicu și
adresate comitetulu parohialu din F. Ba-
toru, — la subscrișulu în Tulcea pona în 23
noemvru, candu va fi și alegerea.

F. Batoru, 5 octobru 1875. — Comitetulu
parohiale, în contielegere cu mine: Moise
Porumbu, ispec. cerc. de școlu.

Pentru îndeplinirea parohiei din comun'a
Darvas, protopresbiteratulu Oradei-mari,
cu această se eserie concursu. Emolumentele
sunt: 1. sesiune de pamentu, (40 de jugere),
10 jugere pasiune, 20 cubule de bucate, diu-
metate grau, diuemetate ordiu; stolele îndati-
nate dela 70 de familie, cortelu liberu. Ter-
minulu alegerii se defige pe 12 Noemvru a. c.
cal. vechiu.

Datu în Darvas, în 10 oct. 1875.

1—3 Comitetulu parohialu.

Pentru parohia vacante M. Lazuri, cu
fili'a Cula-mare, prin această se eserie
concursu. Emolumentele sunt: 12 jugere de
pamentu aratoriu, 4 holde fenatiu, birulu dela
amandoune comunele, 36 cubule diuemetate
grau, diuemetate cucurudiu, stolele îndatinete
de la 200 numere, cartiru liberu în M.
Lazuri; Terminulu se defige pe în 16 Noem-
vre cal. vechiu 1875.

Datu în M. Lazuri 26 oct. 1875.

1—3 Comitetulu parohialu.

Doritorii de a recurge la un'a seu alt'a din-
tre aceste parohii, au a se înfacișia în-
tru una domineca se'u serbatōre, spre a si
aretă desteritate în cantările beserecesci,
resp. în servitiile preotiesci.

Avendu recursurile, bine instruate în
intielesulu statulu org. a fi transpuse la pro-
topresbiterulu Oradii-mari, Simeonu Bica, pana
în diu'a înainte de alegere.

În contielegere cu:
Simeonu Bica mp.
protopresvitetulu tract.

Pentru vacantea parohia din Ucurisiu, pa-
top. Belinului, se eserie concursu. Emolu-
mentele sunt: una sesiune de pamentu, 1 m-
sura de cucurudiu dela fiicare casa, și stolele
îndatinete.

Aspirantii la această parohia au de
produce testimoniulu despre absolvirea de
clăsi gimnasiale și de calificatiune, avendu
a-si asterne supliciele dlui adm. protopresv. p.
u. Hollod în Gyanta, pana în diu'a de 2 no-
vembre v. *) candu se va țienē și alegerea.

Ucurisiu, 12 octom v. 1875. Comitetulu
parohialu, cu invoierea mea: Iosifu Pintia, mp.
admin. protopres. 2—

Pentru ocuparea postulu invetiatorēsca
din comun'a Inandu, în inspectoratulu Co-
si, protopresbiteratulu Oradei-mari, se eserie
concursu cu emolumentele: 100 fl. v. a. 10 cub.
de bucate, 1/2 grau, 1/2 cucurudiu; 5 orgii de
lemn din cari are a se încaldă și școl'a, 11 ju-
gere de pamentu, cortelu liberu cu gradina de
legumi și stolele pentru cantoratu. —

Doritorii de a ocupă acestu postu, sunt
avisati a-si tramite recurselu, instruite în sen-
sulu statutulu organicu, alaturandu testi-
moniu despre depunerea esamenulu de cali-
ficiatiune, — la subscrișulu inspectoru cercu-
alu de școlu în Berecheiu p. u. Gyapju, în comi-
tatulu Biharu, — pana în 2 noemvru st.
v. a. c. *) în carea di se va țienē și alegere.

Berecheiu, 15 octobru st. v. 1875— În
contielegere cu comitetulu parohialu Teodoru
Fapu, mp. inspectoru cerc. de școlu. 2—2

*) Nota bene! După o însciințiere, ce ni
veni de curendu din parte competente, terminulu de
alegere atātu pentru parohia Ucurisului, cătu
și pentru stațiunea invetiatorēsca de Inandu,
aflandu-se pre seurtă, s'a prolongitu pe 9 noemvru
st. vechiu.

Ne-aretandu se nici unu competitoriu la
stațiunea vacante de invetiatoriu din
Ohaba-sebesca, pentru care s'a fost publicatu
concursu în nr.ii 61, 62, 63 ai Albinei de
estu timpu, a-uma de nou se eserie concursu
cu condițiunile arătate în acei nr.; ăra diu'a
alegerii va fi în 2/14 noemvru 1875. 2—3

Recurșii au de a-si substerne recur-
sele la subscrișulu inspectoru cercuulu de școlu
în Lugos. Demetriu Jucu, insp. cerc. de școl.

Venerabilulu consistoriu Eparchialu din
Caransebesiu, cu decisiunea sa din 18
sept. a. c. nr. 599 bis. încuviințandu peti-
țiunea parohulu din comun'a Saculu, protopres-
viteratulu Lugosului, pentru unu capelanu;
prin această se eserie concursu cu terminu
pona la 2 noemvru vechiu pentru plinirea
acelui postu de capelanu.

Emolumentele sunt: 7 jugere de pa-
mentu aratoriu și 13 jugere de fenatiu și tu-
fariu, una a trei'a parte din birulu preotiescu
și din stol'a usnata.

Concurentii au a-si adresă recurselu lor
cătra On. Sinodu parohialu gr. or. din Saculu
și a li tramite dlui G. Pesteanu, protop. în Lu-
gosiu.

În contielegere cu dlui protopopu trac-
tuala. Comitetulu parohialu 3—3

Pentru vacantea stațiune invetiatorēsca din
Repsigu, protopresbiteratulu Ionopolei și
inspectoratulu Sebisului, cu care postu sunt
împrevnate emolumentele: 126 fl. v. a. sa-
lariu anualu; pentru scripturistica 6 fl.; — 7
cubule de grau, 7 de cucurudiu, 12 stengini
de lemne, din cari este a se încaldă și școl'a,
cartiru liberu și gradina, — prin această se
eserie concursu pana la 2/14 noemvru a. c.,
în carea diu va fi și alegerea; ăra recurșii
sunt pofiti ca pana la terminulu acest'ă se-si
tramita recurselu lor, instruite și cu testi-
moniu de calificatiune, cătra presiedintulu
comitetulu parohialu Simeonu Cornea, pa-
rochulu localu, (post'ă ultima Bokszeg, cott.
Aradu)

Comitetulu parohialu în contielegere cu
mine: Constantinu Gurbanu mp. protopresbi-
teru, inspect. cerc. de școlu.

Pentru postulu invetiatorēsca romanu g-
rea în comun'a Partia, comitatulu Temi-
șului, se redeschide concursu pana în 8/20
noemvru a. c.

Cu acestu postu sunt legate urmatoriile
emolumente: 120 fl. v. a. 25 meti de grau,
15 meti de cucurudiu în bōmbe, 4 lantie de
pamentu aratoriu, 4 stangini de lemne, cartiru
liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupă acestu postu, au
să-si tramite recurselu instruite în sensulu
§-lui 13 din statutulu org. scrise cu man'a
proprie și adresate Comitetulu parohialu,
cătra dlui inspectore de școlu Dr. P. Vasiciu,
în Temisiora pana la terminulu mai susu are-
tatu.

Din ședințiu a comitetulu parohialu,
țienuta în 29 sept. 1875. Comitetulu parohiale,
în contielegere cu Insp. scol. cercuale Dr.
P. Vasiciu, mp. 3—3